

TÉTELEK

AZ ÖSSZES

JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYOKBÓL

MELYEKET

A PESTI M. KIR. TUDOM. EGYETEMEN

KIÁLLOTT SZIGORLATOK UTÁN

A JOGTUDORI RANG ELNYERÉSE

VÉGETT

A TEK. JOGI KAR JÓVÁHAGYÁSÁVAL

NYILVÁNOS VITATKOZÁS ALÁ

BOCSÁT

PERLEBERG ARTHUR,

M. KIR. PÉNZÜGYMINISTERI SEGÉDFOGALMAZÓ.

Pesten, 1871. évi deczember 22-én déli 12 órakor.

B U D Á N.

NYOMATOTT A M. KIR. EGYETEMI KÖNYVNYOMDÁBAN.

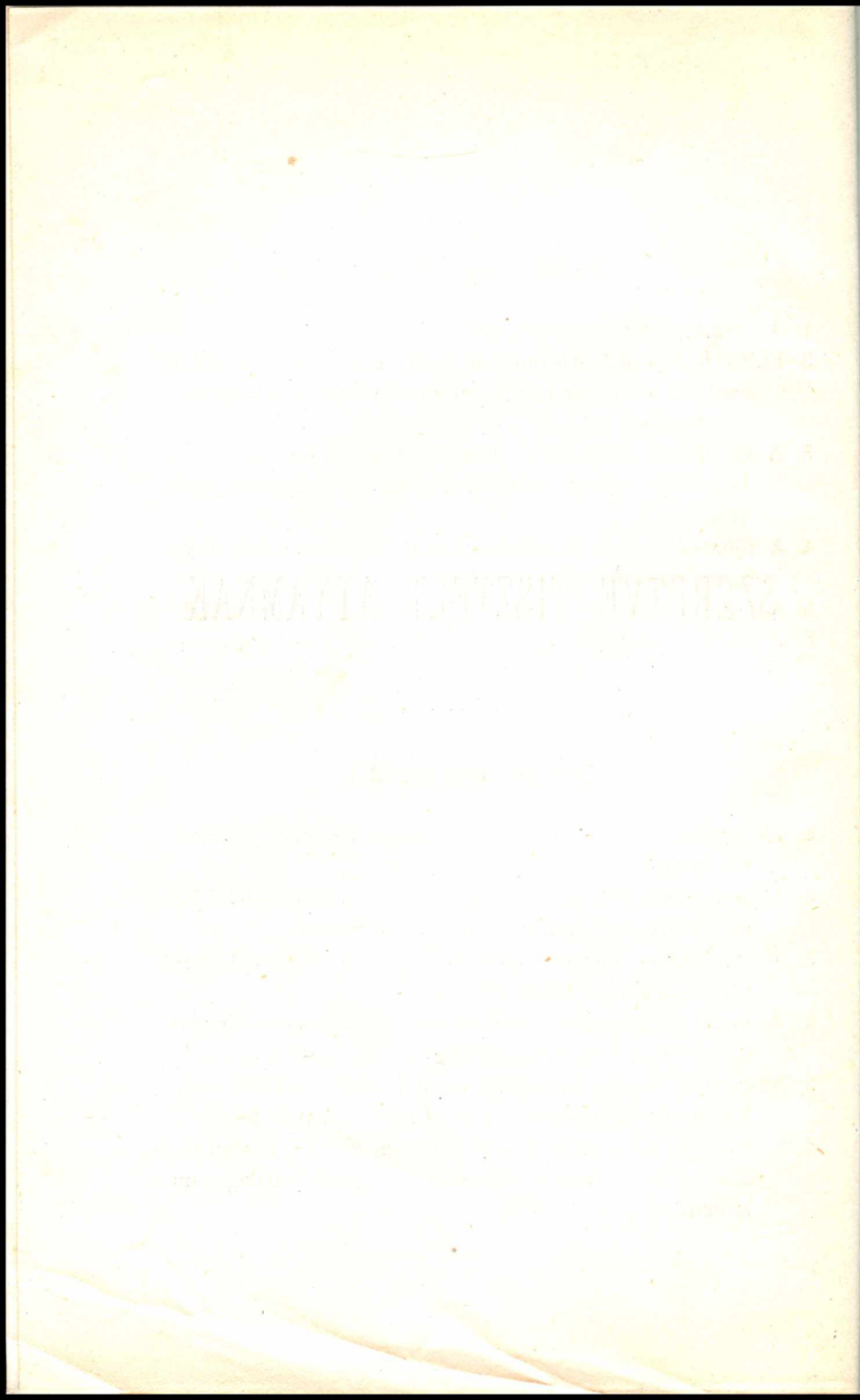
1 8 7 1.

KNY-19-00222

SZERETVE TISZTELT ATYÁMNAK

HÁLÁM JELEÜL.

I. Az észjogból.

1. Az észjog a tételes jogok eszménye.
 2. Pláto Kalipolisa értelmében szükséges, hogy az állam célja s idoma az egyes ember erkölcsi minőségének megfeleljen.
 3. A középkori időszak — nagy fontossága daczára — a bölcséleti jogtudományra kedvező befolyással nem volt.
 4. A főhatalom jogi keletkeztét az u. n. alapkötés vagy szerződésből kell származtatni.
 5. A fegyveres semlegesség a nemzetközi jogot nem sérti.
 6. A repressaliák gyakorlása csak a durva bosszuvágy maradvékának tartható.
-

II. Az egyházjogból.

1. Az egyházi s állami hatalom a maga körében egymástól független.
 2. A papi személyek az u. n. privilegium canonis-féle jogosítványról önkényt le nem mondhatnak.
 3. A coelibatus korunk igényeinek és a közérzületnek többé meg nem felel.
 4. Nemzeti vagy tartományi zsinat tanácskozási tárgyát az összes egyház fegyelmi ügyek képezhetik.
 5. Az egyház bontó házassági akadályokat csakis a polg. hatalomtól kölcsönzött jognál fogva állíthat fel.
 6. Fejedelmi patronatus oly értelemben, mint a felségi jogoknak közvetlen kifolymánya, egyház jogilag nem létezik.
-

III. A római jogból.

1. A *litis contestatio* a megosztott törvénykezési eljárás idejében, az *in jure* eljárás végszakát képezi.
2. A római jog azon alapelve. „*Honeste vivere, suum cuique tribuere neminem laedere*“ az igenleges és nemleges jogot megkülönbözteti.
3. A *missio in possessionem* tárgya egész vagyon vagy egyes javak lehetnek.
4. A *mortis causa donatio* soha sem szül *universalis successio*t.
5. *Directa haereditas institutio* a végrendelet lényeges kelléke.
6. A közigazgatási hatalom a bírótól római államjog szerint elkülönítve nem volt.

IV. A magyar magánjogból.

1. A *privilegiumok* törvényeink hiányában jogunk bő forrását képezik.
2. A nemesi birtok jogi természete a hűbérivel nem azonosítható.
3. Nádori adományt csak nemesek nyerhettek.
4. A negyedjog csak egyszer volt követelhető a leányágbeliek által.
5. A régi örökösödési rendszernek alapja a jog közösség volt.
6. A felmenők törvényei osztályrésze egyenlő a lemenőkével.

V. A magy. polgári eljárásból.

1. A rendes eljárásban alkalmazott per előadás a szóbeli nyilvános eljárás előnyeit nem pótolja.
2. Az 1868. 54. t. cikk a tanúk személyi tulajdonait ki-merítően meg nem határozza.
3. A semmiségi okok nélkülözik a megkívántató határozottságot.
4. A főeskü felajánlása nem egyenes ellenbizonyítás.
5. Az urbéri tagosítási és arányosítási perek illetőségében változás az 1868. 54. t. cikk szerint nem történt.
6. A „consumax non apellat“ elv, — ámbár csak a sommás eljárásban ismertetett el, — a rendes eljárásban is alkalmazást nyer.

VI. Az ausztriai magánjogból.

1. A nemzetközi magánjogban Savigny elvét, mely szerint azon terület joga alkalmazandó, melyben a kérdéses jogviszony sajátságos természeténél fogva székel — csakis megszorítással lehet elfogadni.
2. Az ausztr. polg. törvénykönyv a tartozékot, mint a fődolog részét helytelenül jellemzi.
3. A jogczim s jogszerzés közti különbség — eltekintve czélszerűtlenségétől — hibás és tarthatlan.
4. A dolognak az ausztr. polg. törvénykönyv szerinti meghatározása a régi tan alapján történt.
5. Egyik házastárs a másik beleegyezése nélkül örökbe fogadhat.
6. Valamely betáblázott követelés megfizetése nem képezi magában annak megszűnését.

VII. A büntető jog és eljárásból.

1. A tételes büntető jog az alak, melyben a természeti vagy bölcselmi büntető jog jelenkezik.
2. A halálbüntetés szüksége körüli kérdést csak kellő tekintettel az egyes államok viszonyaira dönthetni el.
3. A szabadság büntetések leginkább helyeselhetők.
4. Bünhalmazatnál a nehezítési rendszer legjobban felel meg a büntetés igazságos mértékének.
5. A büntetőjogi elévülés elméletileg meg nem állapitható.
6. A tény álladék bebizonyítása nélkül kit sem lehet büntetéssel sújtani.

VIII. A magyar váltójogból.

1. A váltó kellékei oly alkatrészei az ügyletnek, melyek hiánya ennek érvénytelenségét maga után vonja.
2. Az elfogadási szerződés nem a váltó visszaadásával, hanem már akkor befejezettnek tekintendő, ha az intézvényezett nyilatkozatát a váltóra vezette.
3. A hátírat a köztörvényi engedménytől lényegre s alakra nézve különbözik.
4. A váltójogban a beszámítást jogosan ellenezni nem lehet.
5. A betáblázott vagy előjegyzett váltó törvényünk szerint — váltói minőséggel nem bír.
6. Áruszerzési perek sommás uton el nem intézhetők.

IX. A politikai tudományokból.

1. A mercantil rendszer hibás alapon nyugszik.
2. Törpe bérletek a társadalom hanyatlására mutatnak.
3. Az újabb kor igényeinek és a miveltséggel karöltve járó felfedezéseknek az ipar rendszerek közül leginkább az iparszabadság felel meg.
4. A cataster ellen felhozatni szokott ellenvetések annak előnyei által ellensúlyoztatnak.
5. Az adó rendszer felállítása az ország nemzet gazdasági viszonyaival szoros összefüggésben áll.
6. A monarchia hátrányai mellett szem előtt nem tévesztendőek annak figyelemre méltó előnyei.
7. Az ügyvédi kar czélszerű szervezése jelentékeny befolyással bír az igazságügyre.
8. A lencházak mellett felsorolt érvek alaposbak az ellenkezőknél.

X. A Statistikából.

1. A fürdőszeti statistika az a striai magyar birodalomban a legujabb időkig elhanyagoltnak mondható.
2. A vegyes házasságok számaránya a magyar államterületen jóval magasabb, mint az osztrák államterületen.
3. Tengeri halászatunk a só jelen magas ára mellett nem érheti el a fejlődés azon fokát, melyet az adriai tenger haldussága lehetővé s kikötőink forgalmi érdeke szükségessé tesz.
4. A magyarhoni vasbányák előnyös kiaknázása csak úgy várható, ha azok a széntelepekkel vasuti vonalak által egybe fognak köttetni.

5. A lottojövedék tiszta kincstári nyereségének nálunk jelenkező folytonos gyarapodása visszás közgazdasági állapotokra mutat.
6. Hogy a büntettek visszás arányban állanak a nemzet műveltségével az osztrák magyar bűnvádi statistikából is világosan kitűnik.